

Stanovisko správcu obecných lesov k otázke rozsahu a spôsobu ťažby rubných stromov

(odpoveď na občas vyskytujúce sa otázky niektorých spoluobčanov)

Hospodárenie v obecných lesoch Krajné sa vykonáva v súlade s Programom starostlivosti o lesy (ďalej PSL) vyhotovenom autorizovanou inštitúciou v zmysle zákona o lese a ostatných súvisiacich predpisov, schválenom štátnou správou lesného hospodárstva. Prevažnú časť tvoria lesy zaradené do kategórie ako hospodárske, ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní ich mimoprodukčných funkcií. Hospodársky spôsob, ktorý je systém hospodárenia a využívania lesov v rámci ich produkčnej doby charakterizovaný obnovnými postupmi, spôsobom a zameraním výchovy lesa, je zväčša podrastový. Tento sa uskutočňuje postupným ťažením rubných stromov zameraným na dosiahnutie prirodzeného zmladenia stanovištne vhodnej drevinovej skladby pod ochrannou clonou materského porastu. Týmto postupom sa zabezpečuje potreba trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch. Prípadným nevykonaním týchto zásahov by sme zapríčinili prestarnutie porastu. To znamená, stratu schopnosti reprodukcie (potreba následnej umelej výsadby, s čím sú spojené zvýšené finančné náklady) a začiatok rozpadu (znehodnotenie drevnej suroviny, s čím je spojená značná finančná strata a ohrozenie osôb pohybujúcich sa po poraste). V rámci obecných lesov je niekoľko rozpracovaných prvkov obnovy, v ktorých PSL určuje ťažbu clonným rubom, ktorého posledná fáza je dorub. Vykonáva sa, keď prirodzené zmladenie v prevažnej časti obnovovaných plôch dosiahne dostatočného počtu a výšky. Nevykonaním poslednej fázy by znamenalo značné poškodenie následného porastu a tým potreba vyšších nákladov na zabezpečenie plošného zalesnenia a potreby následného zabezpečenia. V plošnom zastúpení sú porasty zväčša tvorené drevinou buk. Ten je tienna drevina, ktorá v prvých rokoch ako semenáčik dobre znáša zatienenie materského porastu, no v štádiu nárastu ako každá iná potrebuje dostatok svetla, aby mohla odrásť do výšky prevyšujúcej trávy. Takže ak by sme ponechali prirodzené zmladenie pod materským porastom prídlho, začalo by odumierať z nedostatku svetla a nám by zasa vznikla povinnosť zabezpečenia zalesnenia umelou obnovou. Na časti plochy, ktorá po dorube ostane bez zmladenia (lebo bez poškodenia pri sústredovaní by sa mohlo počítať iba vo vrtníkovej technológii) sa buď vykoná umelá obnova alebo počká na prirodzené zmladenie, ktoré sa v našich podmienkach úspešne uplatňuje. Po vyťažení nám začína plynúť zákonná dvojročná lehota na zalesnenie a desaťročná na zabezpečenie následného lesného porastu. Vypestovanie kvalitného porastu do rubnej doby stojí nemalé finančné náklady, na ktoré si musí každý obhospodarovateľ zarobiť. Po obnove porastov začína obdobie, kedy sa musí časť tržieb z vyťaženej drevnej hmoty navrátiť nazad vo forme nákladov na prípadné dopĺňovanie neúspešne zalesnených plôch, starostlivosti o nárasty a kultúry t.j. ochrana proti burine, ochrana proti zveri... Ďalej do výchovy mladín prečistkami, žrd'kovín a žrd'ovín prebierkami. Takže prvý finančný prospech z novoobnoveného lesa má obhospodarovateľ až po približne 50tich rokoch. Treba si uvedomiť, že procesy v lese sa nedejú v priebehu pár mesiacov, ale niekoľko rokov. Všetky porasty, ktoré v dnešnej dobe obnovujeme, boli pred približne 130timi rokmi taktiež vyrúbané za účelom obnovy. Hospodárili v nich predkovia, hospodárime my a našim cieľom je, aby aj budúce generácie mali na čom hospodáriť.

Ing. Juraj Kovár
správa obecných lesov Krajné